

Yüzme Havuzunu Kullanan Yetişkin Bireylerin Memnuniyet Düzeylerinin Belirlenmesi ve Yaşam Kalitelerinin İncelenmesi

Kürşat Yusuf AYTAÇ¹, Ümit YETİŞ¹, İsmet GÜLBAĞLAR², Elif AYTAÇ³, Ramazan GÜLBAĞLAR³

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1209106>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

¹Adıyaman Üniversitesi,
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu,
Adıyaman/Türkiye

²Adıyaman Üniversitesi,
Lisansüstü Eğitim
Enstitüsü,
Adıyaman/ Türkiye

³Adıyaman Milli Eğitim
Müdürlüğü,
Adıyaman/ Türkiye

Özet

Bu araştırmanın amacı, yüzme havuzunu kullanan yetişkin bireylerin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi ve yaşam kalitelerinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu Adıyaman Belediyesi havuzunu serbest zamanlarda kullanan 91 erkek ve 99 kadın gönüllü oluşturmaktadır. Araştırmada 3 adet veri toplama aracından yararlanılmıştır. Araştırmada katılımda bulunanlar için demografik özelliklerini belirten Kişisel Bilgi Formundan faydalanılmıştır. Katılımda bulunanların memnuniyet seviyeleri ile alakalı bilgiler Yıldırım (2017) 'ın da kullanmış olduğu Dünya Sağlık Örgütü Ölçeği (Whoqol-Bref) yaşam kalitelerine ait bilgilerden oluşmaktadır. Ayrıca; spor tesislerinden yararlanan bireyler için müşteri memnuniyeti ölçeği kullanılmıştır. Bilgilerin analizi için katılımda bulunan bireyler için demografik özellikleri belirten form ile bu özelliklerin betimlenmesi amacı ile tanımlayıcı analizlerden yararlanılmıştır. İkili grupların analizi için bağımsız grup t-testi, üç ve üçten fazla grup için ise Anova analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, katılımcıların havuzu kullanım amaçları ve spor tesislerinden memnuniyet ölçeği puanlarında cinsiyet değişkeni, gelir durumları, iş değişkenine göre kayda değer farklılıklar meydana gelmiştir ($p<0,05$). Ayrıca katılımcıların öğrenim durumları, düzenli olarak spor yapma ve havuzu kullanma sıklığı durumlarına göre yaşam kalitesi ölçek puanları arasında anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna varılmıştır ($p<0,05$). Bu araştırmada katılımcıların cinsiyet değişkeni, gelir durumları, iş durumları, havuzu kullanma amaçları ile spor tesisinden memnuniyet ölçeği kıyasında anlamlı sonuçlar ortaya çıkmıştır. İlaveten, katılımcıların öğrenim durumları, düzenli olarak spor yapma ve havuzu kullanma sıklığı durumları ile yaşam kalitesi ölçek toplam puanı kıyaslamasında anlamlı sonuçlar oluşmuştur.

Anahtar kelimeler: Spor, Yetişkin Birey, Doyum Düzeyi, Yaşam Kalitesi

Determining The Satisfaction Level Of Adult Individuals Using The Swimming Pool And Examining of The Quality Of Life

Sorumlu Yazar:

Kürşat Yusuf AYTAÇ
kyaytac@gmail.com

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
24.11.2022

Kabul Tarihi:
15.12.2022

Online Yayın Tarihi:
23.12.2022

Abstract

The purpose of this research is to determine the satisfaction levels of adult individuals using the swimming pool and to examine their quality of life. The study group of the research consists of 91 male and 99 female volunteers who use the Adıyaman municipality pool in their free time. Three data collection tools were used in the study. The Personal Information Form indicating the demographic characteristics of the participants in the research was used. Information about the satisfaction levels of the participants was also used by Yıldırım (2017), and the World Health Organization scale (Whoqol-Bref) consists of information about their quality of life. Moreover; A customer satisfaction scale was used for individuals using sports facilities. For the analysis of the information, the form indicating the demographic characteristics for the participating individuals and frequency analysis were used to describe these characteristics. Independent group t-test was used for the analysis of paired groups, and Anova analysis was used for three or more groups. As a result of the research, there were significant differences in the participants' use of the pool and the "satisfaction scale" scores of the sports facilities according to the gender variable, income status and job variable ($p<0.05$). Furthermore, it was concluded that there were significant differences between the quality of life scale scores according to the educational status of the participants, the frequency of doing sports regularly and the frequency of using the pool ($p<0.05$). In this study, significant results were found in the comparison of the gender variable, income status, job status, purpose of using the pool and the satisfaction scale from the sports facility. In addition, significant results were obtained in the comparison of the educational status of the participants, the frequency of doing sports regularly and the frequency of using the pool, and the total score of the quality of life scale.

Keywords: Adult Individual, Satisfaction Level, Quality of Life

Giriş

İnsanoğlunun barınma, avlanma, kendini koruma yaşam mücadelesi, hayatta kalma gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanmasıyla dolaylı yaptığı tüm faaliyetler ile spor ortaya çıkmış, bu şartların doğal sonucu olarak sporun temelleri atılmıştır (Sunay, 2009).

Spor, milli duyguları ortaya çıkaran, insanın fiziksel ve ruhsal gelişimini destekleyen, sağlıklı birey olmada etkili, insanın karakteristik özelliğini olumlu etkileyen bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır (Dolaşır, 2006).

Düşünsel ve zihinsel gelişimi desteklerken birey ve toplum içerisindeki ahengi etkileyen, insanın mutlu olmasında önemli bir araçtır (İnal,2003).

Günümüzde bireylerin yoğun iş temposunun vermiş olduğu yoğunluktan dolayı bedensel sağlıklarına önem verdiği gözlenmektedir. İş yoğunluğuna bağlı olarak fiziki problemlerin giderilmesi adına spor tercih edilmeye başlanmıştır.

Geçmiş yıllardaki spora bakış açısı değişmiş, sporun insan hayatında olmazsa olmaz bir hal aldığı ve sporun faydaları hakkında bilinçli birey ve bilinçli toplumların oluştuğu fikri yaygınlaşmaya başlamıştır. Türkiye'deki spor merkezlerinin artması bu duruma örnek gösterilebilir. Ayrıca bu bilinç, spora ayrılan zaman ve mekan konusunda artış meydana getirmiştir (Eser, Fırat Derviş, 2018).

Yaşam Kalitesi

Yaşam kalitesi (YK): DSÖ'ye göre (quality of life), insanların örf ve adetleri ile toplumun kültürel değerlerini anlama şeklinde, istekleri, varmak istedikleri hedefler olarak yaşam kalitesi tanımlanmaktadır (Kırgız ve arkadaşları, 2014).

Geçmişten bu yana insan ideolojisini etkileyen bir durum olmuş, herkesin kabul edeceği değerler ile tartışması yapılmış, bireyin benlik duygusu, hayatı anlamlandırma, mutlu olabilme gibi kavramların değerlendirilmesinde önemli rol oynamıştır (Edisan ve Kadioğlu, 2013).

Yaşam kalitesi tarihçesi: Yaşam kalitesi olgusu, 1900 lü yılların ikinci çeyreğinde ortaya çıkmıştır. Bireyin duyuşsal ve bilişsel duygularına ışık tutarken, bulunduğu ortamdan memnun olma, kabullenme algısı gibi duyguları ortaya çıkarırken bu duyguların neden olduğu ekonomik koşullar ile fiziki ve sosyal çevresini kontrol eden bir olgudur (Kangal, 2009).

Bireysel bakış açısı ve toplum yönünden olmak üzere iki şekilde ifade edilebilir.

Kişinin yaptığı işten aldığı haz, zamanını kaliteli kullanma, maddi kazanımların yüksek olması, sosyalleşme gibi durumlar bireysel, topluma adapte olma ve çevresel faktörler gibi etmenler de toplumsal bakış açısını oluşturur (Demir vd., 2021).

Bireyler ve toplumlar da tıpkı teknoloji gibi değişimden etkilenmiş, değişim bu konuda da rolünü oynamıştır. Bu gerçek, bireyler için yaşam kalitesinin varlığını gündeme getirmiştir. Yaşam kalitesinin önemini dünyanın küreselleşmesi bu konuya farklı bir bakış ile ele alınması gerekliliğini

ortaya çıkarmıştır. Yaşam kalitesi; sosyal, bireysel ve akademik olarak hazırlamanın yaşamın her alanında önemli olduğunu gösterir (Alaca, 2011; Alpkaya, 2010; Argon ve Kösterelioğlu, 2009).

Bu bağlamda toplumdaki tüm disiplinlerin, her yaşam pratiğinin ilgi alanındadır. Böylece farklı disiplinler ilgi alanlarına göre farklı tanımlar geliştirmiştir (Tekeli 2010; Optik, 2004).

Yaşam kalitesi kavramı; Bireyin mesleği, kazancı ve sağlıklı yaşam durumu gibi kavramlar nesnel durumu ifade ederken bireyin içinde bulunduğu imkânlardan yararlanıp yararlanmadığını doyum seviyesi belirler. Ancak; bireyin kişisel durumu medeni hali, cinsiyeti, yaşı, devlet desteği ile yaşayıp yaşamadığı, kazancı, eğitim durumu gibi özellikleri boş zamanı değerlendirme olarak sınıflandırılmaktadır (Aydiner ve Paçacıoğlu, 2016).

Yaşam kalitesi geniş kapsamlı ve kompleks bir olgudur (Perim, 2007). Enerjik ve çok yönlü yapısıyla hem sosyal alanda hem de tıpta çokça kullanılmaktadır (Müezzinoğlu, 2005, Ganz, 1994). Sözel alanda psikososyal durumu değerlendirirken tıpta biyoloji ve klinik sonuçlar üzerinde durulmaktadır (Arslan ve Gökçe, 1999).

DSÖ, yaşam kalitesini yaşam kalitesi 100 ölçeği ile alt boyutlar olarak ele almıştır. Bu çalışması ile fiziksel, psikoloji alanında, sosyallik ve çevresel faktörlerin etkilerini ortaya çıkarmaya çalışmıştır (WHO, 1998).

Memnuniyet Kavramı

İnsanlar bulunduğu zamana göre aldığı hizmeti beğenme konusunda titiz davranmaya meyilli olmuştur. Bu yüzden verilen hizmetin kalitesi sonucunda aldığı tatmini sorgulama durumuna gelmiştir. Memnuniyetsizlik durumunda yeni arayışlara giren ve beklentilerine cevap veren müşteri modelini seçmiştir. Yani ihtiyaç karşılanmışsa memnuniyetten söz edilebilir (Berry, 1991). Kişi, aldığı hizmetten doyum alıyorsa memnun denilebilir. Almıyorsa memnun değildir (Oliver, 1980). Beklenen hizmetin kişiyi mutlu etmesi, bu hizmetin faydalarını görmesi yani psikolojik olarak tatmin olması memnuniyetin varlığını gösterir (Pizam ve Ellis, 1999).

Yüzme, çocukların sağlıklı gelişimleri bakımından çok önemli bir spor branşıdır. Bu sebeple çocukların yüzme sporunu yapmaları gelişimleri açısından oldukça önem arz etmektedir. Birçok gelişmiş ülkelerde yüzme sporu çocuklara zorunlu ders kapsamında öğretilen bir spor branşıdır.

Yüzme sporunun faydalarından bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Akciğer kapasitesini artırır ve kalbi güçlendirir.
- Dayanıklılık ve Esneklik özelliklerinin gelişmesine katkı sağlar.
- Denge ve kas gelişimine katkı sağlar.
- Dolaşım sistemi üzerinde rolü büyüktür, postürün görünümünü değiştirir.
- Varis ve benzeri hastalıklara yakalanma olasılığını düşürür.
- Enerji kullanım kapasitelerini düzenleyerek kilo düzenlenmesindeki etkin rolü vardır.
- Stres ve gerilimden daha sakin bir hayat fırsatı sunar.

- Eklem rahatsızlıkları için „bağları ve eklemleri çok baskı altına almadığı için“ doktorlar tarafından önerilen bir egzersizdir.
- Zayıf kas gruplarını güçlendirerek tedavi yüzmeleri (fizik ve rehabilite) için bu egzersiz hiç tereddüt edilmeden uygulanabilir.
- Kilo problemi yaşayan kişilerde, özellikle hamile ve spor yapmayan bireylerde çok faydalıdır (Çelebi, 2008)

Yüzme bilmek kişinin yaşamında etkili bir yere sahiptir. Yüzme sadece spor olarak değil bireyin boş vakitlerini etkin kullanma, kuvvet kazanma, rehabilitasyon hatta bazı kasların aynı oran da dengeli gelişimini sağlar. Yüzme sporunun icrasında çalışmayan kas grubu kalmaz, su içerisinde düşük tempo ile yüzüldüğü süre zarfında bile az kuvvetle çok kolay hareket edebilir. Yüzme sporu bireye disiplin ve kendisine güven duygusunu kazandırma da katkı sağlar (Bozdoğan ve Özüak 2003).

Bu bilgiler ışığında amaç, yüzme havuzunu kullanan yetişkin bireylerin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi ve yaşam kalitelerinin incelenmesidir. Araştırma, incelediği konu ve grup açısından sonraki çalışmalara dayanak ve ışık tutacağından önem arz etmektedir.

Gereç ve Yöntem

Bu alanda araştırma modeli, araştırma ile ilgili evren ve örneklem, verilerin süreci, toplanması, tasniflenmesi ve verilere ilişkin analiz konuları hakkında bilgiler verilecektir.

Araştırma Modeli

Betimsel araştırma modeli, katılımda bulunan bireylerin demografik bilgilerini gösteren form, yaşam kaliteleri ve tesis memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi için uygulanacaktır. Ayrıca, değişkenler arasındaki pozitif ve negatif ilişkiler için ilişki araştırma yöntemi kullanılacaktır. Değişkenler arası ilişki düzeyini belirlemek amacıyla istatistiksel testler ile ölçüm yapılmaktadır (Karasar, 2005).

Evren Örneklem

Araştırmanın örneklem (çalışma grubu) 2021 yılı ekim, kasım, aralık aylarında Adıyaman Belediyesine ait yüzme havuzundan faydalanılacaktır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formundan yararlanılmıştır. Katılım yapanların memnuniyet düzeylerini belirlemek için veriler Yıldırım (2017) 'ın da kullandığı spor tesisleri müşteri memnuniyet ölçeği; yaşam kaliteleri ile ilgili verilerin tespiti için WHOQOL-BREF yaşam kalitesi ölçeği kullanılmıştır.

Spor Tesisleri Müşteri Memnuniyeti Ölçeği

Yıldırım (2017) 'ın kullandığı bu ölçek; 32 maddeden oluşmaktadır. Destek personel yaklaşımı, kişisel ve sosyal gelişim, kantin hizmeti, atmosfer, rahatlık-uygunluk, antrenör yaklaşımı, temizli ve hijyen ve program desteği olarak 8 alt boyut ile kullanılmaktadır.

WHOQOL-BREF Yaşam Kalitesi Ölçeği

Bu ölçeğin Türkçe versiyonu whoqol/100 ve whoqol-bref olarak 2 ayrı versiyonu vardır. whoqol/100 orijinaldir ve 100 sorudan oluşmaktadır. 4 sorudan oluşan ve 5 li likert tipi bir ölçektir. Bu ölçek 6 alandan meydana gelmiş ve her alan farklı bir sayıyı simgelemektedir. Bölüm sayısı 25'tir ve ölçekte toplam skor tespit edilememiştir. Ölçeğin her bir bölümü ve her alan en az yirmi (20) puan veya yüz (100) puan üzerinden değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan değeri, yaşam kalitesinin de yüksek seviye de olduğunu, düşük puan ise yaşam kalitesinin düşük olduğu anlamına gelmektedir. Ölçeğin Türkçe olanı Whoqol/100 TR ayrı bir sosyal baskı fasetini kapsayan Türkiye'ye özgü 3 ekstra soruyu barındırmaktadır. WHOQOL-BREF, orijinal ölçekte yer alan whoqol-100 genel bölüme ilişkin iki (2), geriye kalan 24 fasetten de birer soru olmak üzere toplamda 26 sorudan oluşan bir ölçeği temsil etmektedir. WHOQOL-BREF, 4 alandan meydana gelmektedir. Ayrı ayrı bölümleri yoktur. Bu ölçeğin de toplam skoru belirlenmemiştir. Her bölüm ve alan maksimum 20 puan veya 100 puan üzerinden skor almaktadır.

İstatistiksel Analizler

Katılımda bulunan bireylerin yaşam kaliteleri ile tesis memnuniyet düzeyleri arasındaki bağlantıyı belirlemek için ilişki araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bilgiler, SPSS programına aktarılmış ikili gruplar için olup, bireylerin demografik özellikleri frekans analizi, ikili grupların belirlenmesi için bağımsız grup t-testi, üç ya da üçten fazla grup için ANOVA analizi kullanılmıştır.

Değişkenler arası (ikili değişken) ilişki için pearson korelasyon testi kullanılmıştır. Testlerde istatistiksel anlamlı bulunan durumlar için ($p < 0.05$) olarak belirlenmiştir.

Bulgular

Tablo 1
Araştırmaya Katılanların Demografik Özelliklerinin Dağılımı

	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Kadın	99	52,1
	Erkek	91	47,9
Yaş	18-30	56	29,5
	31-43	95	50,0
	44-56	32	16,8
	57 ve üstü	7	3,7
Öğrenim Durumu	İlkokul	5	2,6
	Ortaokul	9	4,7
	Lise	73	38,4
	Üniversite	90	47,4
Medeni Durum	Lisansüstü	13	6,8
	Bekar	56	29,5
Gelir Durumu	Evli	134	70,5
	2800 TL ve altı	45	23,7
	2801 TL-4200 TL	48	25,3
	4201 TL-5600 TL	52	27,4
	5601 TL-7000 TL	33	17,4

İş Durumu	7001 ve Üstü	12	6,3
	Resmi kurumda çalışıyor	53	27,9
	Özel sektörde çalışıyor	86	45,3
	Emekli	12	6,3
	Çalışmıyor	39	20,5
Düzenli Spor Yapma	Evet	78	41,1
	Hayır	112	58,9
Alkol kullanma	Evet	55	28,9
	Hayır	135	71,1
Sigara kullanma	Evet	100	52,6
	Hayır	90	47,4
Havuz kullanma sıklığı	Haftada 1 saat	54	28,4
	Haftada 2-4 saat	107	56,3
	Haftada 5 saat ve üstü	29	15,3
Havuz kullanma amacı	Sağlıklı Yaşam	67	35,3
	Zayıflama	26	13,7
	Arkadaş Edinme	40	21,1
	Eğlence	35	18,4
	Diğer	22	11,6

Tabloya göre araştırmaya katılanlardan %52,1'i erkek, %50'si 31-33 yaşlarındadır. %47'si üniversite mezunu olan katılımcılardan %70,5'i bekar. %27,4'ünün geliri 4201-5600 TL arasında olan katılımcılardan %45,3'ü özel sektörde çalışmaktadır. %58,9'u düzenli olarak spor yapmayan katılımcılardan %28,9'u alkol, %52,6'sı sigara kullanmaktadır. %56,3'ü haftada 2-4 saat havuz kullanırken, %35,3'ü sağlıklı yaşam için havuz kullanmaktadır.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin Cronbach Alfa verileri Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2

Cinsiyet, Medeni Durum, Düzenli Spor Yapma, Alkol Kullanma ve Sigara Kullanma Durumlarına Göre Spor Tesislerinden Memnuniyet Durumunun Analizi

Değişkenler	N	Sıra Ort.	Z	p	
Cinsiyet	Kadın	99	87,37	-2,130	0,033*
	Erkek	91	104,35		
Medeni durum	Bekar	56	86,31	-1,492	0,136
	Evli	134	99,34		
Düzenli spor yapma	Evet	78	99,50	-0,838	0,402
	Hayır	112	92,71		
Alkol kullanma	Evet	55	81,99	-2,165	0,030*
	Hayır	135	101,00		
Sigara kullanma	Evet	100	93,90	-0,424	0,672
	Hayır	90	97,28		

Tablo incelendiğinde; katılımcıların cinsiyet değişkenine göre spor tesislerinden memnuniyet ölçeği genel puanı kıyasında istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç elde edilmiştir ($z=-2,130$; $p=0,033<0,05$). Erkek (sıra ort=104,35) katılımcıların spor tesislerinden memnuniyet ölçeği puanları kadın (sıra ort=87,37) katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır.

Katılımcıların alkol kullanma durumlarına göre spor tesislerinden memnuniyet ölçeği genel puanı arasında istatistiksel olarak kayda değer bir sonuç bulunmuştur ($z=-2,165$; $p=0,030<0,05$).

Alkol kullanmayan (sıra ort=97,28) katılımcıların spor tesislerinden memnuniyet ölçeği puanları alkol kullanan (sıra ort=93,90) katılımcılardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların medeni durum, “düzenli spor yapma” ve “sigara kullanma” değişkenleri bakımından spor tesislerinden memnuniyet ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo 3
Cinsiyete Göre Yaşam Kalitesi Düzeyi Analizi

Değişkenler		N	\bar{x}	ss.	t	p
Cinsiyet	Kadın	99	3,435	0,565	-1,106	0,270
	Erkek	91	3,524	0,540		
Medeni Durum	Bekar	56	3,460	0,643	-0,289	0,773
	Evli	134	3,485	0,514		
Düzenli spor yapma	Evet	78	3,67	0,548	0,919	0,000*
	Hayır	112	3,35	0,521		
Alkol kullanma	Evet	55	3,461	0,567	0,668	0,787
	Hayır	135	3,485	0,550		
Sigara kullanma	Evet	100	3,496	0,554	0,872	0,630
	Hayır	90	3,457	0,555		

Tablo incelendiğinde; katılımcıların düzenli spor yapma durumuna göre yaşam kalitesi ölçeği genel puan ortalamalarında istatistiksel anlamda bir farklılık gözlemlenmiştir ($t=0,919$; $p=0,00<0,01$). Düzenli spor yapan ($\bar{x}=3,67$) katılımcıların yaşam kalitesi ölçeği puan ortalamaları düzenli spor yapmayan ($\bar{x}=3,35$) katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır.

Katılımcıların cinsiyet, medeni durum, alkol kullanma ve sigara kullanma değişkenleri bağlamındaki yaşam kalite puanı ortalamasında istatistiksel açıdan anlamlılık saptanmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4
Yaşa Göre Yaşam Kalitesi Düzeyi Analizi

Değişkenler		N	\bar{x}	ss.	F	p
Yaş	a.18-30	56	3,464	0,647	4,418	0,005
	b.31-43 ^d	95	3,581	0,478		
	c.44-56	32	3,311	0,534		
	d.57 ve üstü ^b	7	2,951	0,341		
Öğrenim Durumu	a.İlkokul ^e	5	3,066	0,449	10,274	0,000
	b.Ortaokul	9	3,342	0,360		
	c.Lise ^{de}	73	3,228	0,544		
	d.Üniversite ^c	90	3,661	0,487		
	e.Lisansüstü ^{ac}	13	3,864	0,508		
Gelir Durumu	a.2800 TL ve altı ^{cde}	45	3,171	0,536	9,014	0,000
	b.2801 TL-4200 TL ^d	48	3,356	0,506		
	c.4201 TL-5600 TL ^a	52	3,616	0,474		
	d.5601 TL-7000 TL ^{ab}	33	3,777	0,571		
	e.7001 ve Üstü ^a	12	3,693	0,414		
Meslek Durumu	a.Resmi kurumda çalışıyor ^{cd}	53	3,699	0,471	10,964	0,000
	b.Özel sektörde çalışıyor ^{cd}	86	3,534	0,538		

	c.Emekli ^{ab}	12	2,989	0,342		
	d.Çalışmıyor ^{ab}	39	3,202	0,558		
Havuzu kullanma sıklığı	a.Haftada 1 saat ^c	54	3,360	0,578	4,254	0,016
	b.Haftada 2-4 saat	107	3,471	0,550		
	c.Haftada 5 saat ve üstü ^a	29	3,724	0,450		
Havuzu kullanma amacı	Sağlıklı Yaşam	67	3,533	0,512	,721	0,579
	Zayıflama	26	3,345	0,589		
	Arkadaş Edinme	40	3,525	0,570		
	Eğlence	35	3,467	0,532		
	Diğer	22	3,400	0,645		

Katılımda bulunan bireylerin yaşları ile DSÖ ölçeği alt boyutlarından genel sağlık, fiziksel sağlık, sosyal ilişkiler ile çevresel faktörler ve toplam puanı ilişkisinde istatistiksel yönden anlamlılık bulunurken ($p<0.05$), psikolojik alt boyutu arasına istatistiksel olarak anlamlılık bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo 5
Yaşa Göre Spor Tesislerinden Memnuniyet Durumunun Analizi

Değişkenler	N	Sıra Ort.	X ²	P	
Yaş	18-30	56	87,74	3,966	0,265
	31-43	95	103,38		
	44-56	32	86,58		
	57 ve üstü	7	91,36		
Gelir durumu	2800 TL ve altı	45	82,97	6,695	0,153
	2801 TL-4200 TL	48	98,96		
	4201 TL-5600 TL	52	90,20		
	5601 TL-7000 TL	33	107,65		
	7001 ve Üstü	12	118,21		
İş durumu	Resmi kurumda çalışıyor	53	103,91	2,109	0,550
	Özel sektörde çalışıyor	86	94,05		
	Emekli	12	94,33		
	Çalışmıyor	39	87,64		
Havuzu kullanma sıklığı	Haftada 1 saat	54	91,17	0,475	0,789
	Haftada 2-4 saat	107	97,39		
	Haftada 5 saat ve üstü	29	96,60		
Havuzu kullanma amacı	Sağlıklı Yaşam	67	101,49	4,076	0,396
	Zayıflama	26	105,02		
	Arkadaş Edinme	40	88,83		
	Eğlence	35	82,89		
	Diğer	22	98,20		

Araştırmaya katılanların yaşları ile spor tesislerinden memnuniyet ölçeği alt boyutları ve genel puanları arasında istatistiksel olarak anlamsal bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 6
STMÖ ile YKÖ ve Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Genel sağlık durumu	Fiziksel sağlık	Psikolojik	Sosyal ilişkiler	Çevre	YKÖ
STMÖ	r	,282**	,160*	,176*	-,003	,095
	p	,000	,027	,015	,966	,194

* $p<0,05$ ** $p<0,01$ Pearson korelasyon

Tablo 6'daki korelasyon analiz değerlendirmesinde STMÖ ile genel sağlık durumu arasında ($r=,282$ $p=,000<0,01$), fiziksel sağlık arasında ($r=,160$ $p=,027<0,05$) ve psikolojik alt boyutları arasında ($r=,176$ $p=,015<0,05$) pozitif olarak zayıf bir ilişki ortaya çıkmıştır. STMÖ ile YKÖ ve sosyal ilişkiler, çevre alt boyutlarında anlamlılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

Tartışma Ve Sonuç

Araştırmanın amacı, yüzme havuzunu kullanan yetişkin bireylerin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi ve yaşam kalitelerinin incelenmesidir. Bu bağlamda bu araştırmaya 99 kadın, 91 erkek gönüllü olarak katılmıştır. Ayrıca araştırmanın bir başka ölçeği olan DSÖ ölçeği alt boyutları ve ölçek toplam puanı kıyasında cinsiyet durumu açısından sayısal olarak anlamsal olarak bir sonuç saptanmamıştır ($p>0,05$).

Yıldırım (2018) 'ın çalışmasında cinsiyet durumları açısından spor tesislerinden faydalanan erkeklerin kadınlara göre antrenör yaklaşımından daha memnun olduklarını, kadınların ise program desteği, tesis atmosferi, uygunluk/ rahatlık boyutlarında erkeklere göre daha memnun kaldıkları sonucuna varmıştır.

Alexandris ve Palialia (1999)'nın Fitness merkezinde yapmış olduğu çalışmada müşteri memnuniyet düzeyini belirlemek için kullandığı ölçekte kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre tatmin düzeylerinin daha fazla olduğu sonucuna varmıştır. Üstelik, fiziki anlamda ve psikolojik olarak mutlu oldukları sonucuna varmıştır. Bahsi geçen araştırmada da çalışmamıza benzeyen sonuçlar elde edilmiştir.

Theodorakis vd.(2004) araştırmalarında ise memnuniyet açısından kadınların tesis beklentilerini karşılamadığı verilen hizmetin ise erkeklere oranla daha düşük olduğu sonucuna varmıştır. Bu araştırma bulguları ise mevcut araştırma bulguları ile ters düşmektedir. Farklılığın sebebi kadın katılımcıların yaşamlarında temizlik ve hijyen konularını daha önemsemelerinden kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırma sonucunda araştırmaya katılanların yaşları ile spor tesislerinden memnuniyet ölçeği alt boyutları ve genel puan kıyasında sayısal olarak anlamsal bir sonuç gözlemlenmemiştir ($p>0,05$). Ayrıca, sportif aktivitelerin yoğun olarak yapıldığı durumlarda yaşı genç olan katılımcıların yaşı büyük olan katılımcılara göre daha aktif oldukları ve antrenör desteğine ihtiyaç duydukları gözlemlenmektedir. Bu aktif ve yoğun program için iyi bir motivasyon beklenmekte olup tesis atmosferinin de olumlu etki edeceği öngörülmektedir. Howatve Crilley (2011); Liu vd. (2009)'nın araştırma bulguları bu çalışmayı desteklemektedir.

Greenweel vd. (2004)'ün çalışmasında ise genç yaştaki bireylerin müşteri memnuniyetinin ilerleyen yaştaki bireylere göre daha yüksek olduğu, ileri yaştaki bireylerin hizmet beklentilerinin de genç yaştakilere göre düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgiler ışığında bu araştırma sonuçları

ile alan yazın çalışmasının sonuçları benzerlik göstermektedir. Bu durum ileri yaştaki bireylerin temizlik /hijyen noktasında daha dikkatli oldukları, olası hastalıklara karşı daha temkinli davrandıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırma sonucunda araştırmaya katılanların gelir durumları ile spor tesislerinden memnuniyet ölçeği alt boyutlarından program desteği ve uygunluk/rahatlık durumlarına sayısal olarak bakıldığında anlamsal bir farklılık bulunurken ($p<0.05$), mevcut alt boyutlar ve ölçek toplam puan değerlendirmesinde istatistiksel olarak kayda değer bir durum gözlenmemiştir ($p>0.05$).

Uslu ve Yıldırım (2021) yürütmüş oldukları bilimsel araştırmada aylık kazanç değişkenine göre tesis müşteri memnuniyeti ölçeği puan ortalamasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirtilmiştir. Literatürde spor tesislerine yönelik memnuniyet düzeyleri ile gelir durumu değişkeni arasında anlamlı farklılıkların görüldüğü bazı araştırmalara rastlamak mümkündür (Göksel, 2012; Ceyhun, 2016; Saraç, 2018; Süllüoğlu, 2018). Bu sonuçlar mevcut çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir. Ayrıca Memiş (2002), Sevilmiş(2015), Erdoğan (2016), Sabırlı (2018) ve Bulut'un (2019) yürütmüş oldukları bilimsel araştırmalarda katılımcıların aylık geliri arttıkça memnuniyet düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir.

İş durumları alt boyutu ile spor tesislerinden memnuniyet ölçeği alt boyutlarından uygunluk/rahatlık alt boyutlarında istatistiki değerlendirmede kayda değer bir sonuç bulunurken ($p<0.05$), mevcut alt boyutlar ve toplam puanında istatistiksel olarak kayda değer bir sonuç çıkmamıştır ($p>0.05$). Karayol ve diğerlerinin (2020) yürütmüş oldukları bilimsel araştırmada katılımcıların çalışma durumu ile memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusuna erişmişlerdir. Bu bulgu, mevcut araştırma bulgusu ile benzerlik göstermektedir.

Ayrıca havuz kullanma amaçları ile spor tesislerinden memnuniyet ölçeği alt boyutlarından kişisel ve sosyal gelişim alt boyutu ilişkisinde nicel olarak anlamlı bir fark olduğu sonucuna erişilmiştir ($p<0.05$), mevcut alt boyutlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç bulunmamıştır ($p>0.05$). Yıkılmaz (2019)'ın yürütmüş olduğu araştırmada havuz kullanımını sağlıklı yaşam, eğlenme ve kilo verme şeklinde 3 farklı yöntem ele almış ve üyelerin tesis memnuniyeti puanlarında kayda değer bir durum olmadığını tespit etmiştir. Bu araştırma sonucu mevcut araştırmayı desteklemektedir.

Araştırmanın diğer bir değişkeni olan yaş değişkeni ile yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarından genel sağlık durumu, fiziksel sağlık, sosyal ilişkiler, çevre ve ölçek toplam puanları ile ilgili istatistiki manada bir farklılık tespit edilirken ($p<0.05$), psikolojik alt boyutu arasına istatistiki olarak anlamsal bir farklılık saptanmamıştır ($p>0.05$).

Eruzun (2017)'un yürütmüş olduğu araştırmada katılımda bulunan bireylerin yaşları ile yaşam kalitesi seviyeleri ile ilgili kayda değer bir farklılık olduğu bulgusuna erişmiştir. Benzer şekilde (Çoban, Beyazıt ve Uca 2020)'nin yaptıkları araştırmada öğrencilerin yaşları ile yaşam kalite

düzeylerinde kayda değer bir farklılık olduğu sonucuna erişmişlerdir. Bulgular mevcut araştırmayı desteklemektedir.

Araştırmaya katılanların öğrenim durumları ile yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarından “genel sağlık durumu”, “fiziksel sağlık”, “psikolojik”, “sosyal ilişkiler”, “çevre” ve ölçek toplam puanlarında istatistiksel bir sonuç tespit edilmiştir ($p<0.05$). Yaşam kalitesi açısından bakıldığında ise eğitim önemli bir durum olarak görülmektedir.

Katılımcıların gelir durumları ile DSÖ ölçeği alt boyutlarından sağlık durumu, psikolojik, sosyal ilişkiler ile çevresel faktörler ve ölçek toplam puanında istatistiki manada kayda değer farklılık görülmektedir ($p<0.05$). Bu sonucun özellikle zorunlu ihtiyaçların maddi imkanlarla belirlenmesi ile temel koşulların daha düşük seviyede kalmasına neden olduğu ve bu durumun da yaşam kalitesini düşürdüğü düşünülmektedir.

Araştırmaya katılanların düzenli olarak spor yapma durumları ile DSÖ yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarından sağlık durumu, fiziksel sağlık, psikolojik ve çevresel faktörlerin ölçek toplam puanlarında sayısal açıdan kayda değer bir farklılık meydana gelirken ($p<0.05$), sosyal ilişkiler alt boyutları ile ilgili sayısal olarak kayda değer sonuç tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Eruzun (2017)’un kadın katılımcıların rekreatif zaman tatmini ve yaşam kalitesine ne kadar tesir ettiğinin araştırılması konulu tezinde katılımcıların aktif sporcu olma durumları ile yaşam kalite ölçeği arasında anlamsal bir fark olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma bulguları mevcut araştırma bulgusunu destekler niteliktedir.

Katılımcıların havuzu kullanma sıklığı ile DSÖ alt boyutlarından sağlık durumu, psikolojik, çevre ve ölçek toplam puanlarında sayısal olarak kayda değer bir sonuç bulunurken ($p<0.05$), alt boyutlar açısından bakıldığında fizik sağlığı ve sosyallik arasında anlamlı bir sonuca varılmıştır ($p>0.05$).

Yıkılmaz’ın (2019) çalışmasında; havuzu kullanan bireyler için farklı saat aralığındaki kullanım ile kullanılan saatlere göre tesis memnuniyeti yönünden anlamlı farklılıkların olduğu, süreyi daha az kullanan bireylerin ise sosyallik ve sağlık gibi etmenler göz önüne alındığında memnuniyet skalasının arttığı sonucuna varmıştır.

Sonuç olarak bu araştırmada katılımcıların cinsiyet değişkeni, gelir durumları, iş durumları, havuzu kullanma amaçları ile spor tesislerinden memnuniyet ölçeği arasında anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir. Ayrıca katılımcıların öğrenim durumları, düzenli olarak spor yapma ve havuzu kullanma sıklığı durumları ile yaşam kalitesi arasında anlamlı farklılıklar olduğu durumu ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda cinsiyet, gelir durumu ve iş durumu gibi sosyo-ekonomik faktörlerin bireylerin aktif spor yapanların katılım durumlarını etkilediği, spor yapan bireylerin yaşam kalitelerinin sporla ilgilenmeyen bireylere göre daha yüksek seviyede olduğu söylenebilir.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirme kurulu: Adıyaman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Etik değerlendirme belgesinin tarihi: 11.02.2022

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası: 03/4/2022-259

Kaynakça

- Alexandris, A., ve Paliolia, E., (1999). Measuring customer satisfaction in fitnesscentres in Greece: *An Exploratory Study, Managing Leisure*, 4(4), 218- 228.
- Arslan, Ş., ve Gökçe-Kutsal, Y. (1999). Geriatriye yaşam kalitesinin değerlendirimi, *Geriatrı*, 2(4),173-178.
- Aydiner Boylu, A., ve Paçacıoğlu, B. (2016). Yaşam kalitesi ve göstergeleri. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 8(15), 137-50.
- Berry, D. (1991). *Managing service results. Instrument Society of America Research Triangle Park, NC.*
- Bozdoğan, A., ve Özüak, A. (2003). Stilleriyle temel yüzme. *İlpress Basım & Yayın*
- Bulut, A. (2019). *Algılanan hizmet kalitesi, müşteri memnuniyeti ve müşteri sadakati: Fitness merkezi üyeleri üzerinde bir uygulama (yüksek lisans tezi)*. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya.
- Ceyhun, S. (2006). *Spor işletmelerinde hizmet kalitesi* (doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Çelebi, Ş. (2008). *Yüzme antrenmanı yaptırılan 9-13 yaş grubu ilköğretim öğrencilerinde vücut yapısal ve fonksiyonel özelliklerinin incelenmesi* (yüksek lisans tezi) Kayseri.
- Çoban, Ü., Bayazıt, B., ve Uca, M. (2020). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının yaşam kalitesi, düzeylerine etkisinin incelenmesi: Dođu Marmara Bölgesi Üniversiteleri Örneği. *OPUS International Journal of SocietyResearches*, 15(26), 4362-4385.
- Demir, R., Tanhan, A., Çiçek, İ., Yerlikaya, İ., Çırak Kurt, S., ve Ünverdi, B. (2021). Yaşam kalitesinin yordayıcıları olarak psikolojik iyi oluş ve yaşam doyumu. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(1), 192-206.
- Dolaşır, S. (2006) *Antrenörlük etiđi ve ilkeleri*. Gazi Kitap Evi.
- Durmuş, A. G. (1998). Spor hukuku, *ALFA Basım Yayım Dağıtım, İstanbul*.
- Edisan, Z., ve Kadioğlu F. (2013). Yaşam kalitesi kavramının antik dönemdeki öncülleri. *Lokman Hekim Journal*, 3(3), 1-4.
- Erdoğan, A. (2016). *Algılanan hizmet kalitesi, hizmet değeri ve memnuniyet üzerinde algılanan risk faktörünün etkisi: Sağlıklı yaşam ve spor merkezleri üzerine bir uygulama* (yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Eruzun, C. (2017). *Kadınların spor etkinliklerine katılımlarının boş zaman tatmini ve yaşam kalitesine etkilerinin araştırılması: B-fit spor merkezleri üyeleri örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı, Bartın.
- Eser F. Derviş (2018) *Üniversite spor tesisleri kullanıcıları memnuniyet düzeyi (Pamukkale Üniversitesi spor merkezi örneği)*. (yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Genç A., Şener, Ü., Karabacak, H., ve Uçok, K. (2011). Kadın ve erkek genç erişkinler arasında fiziksel aktivite ve yaşam kalitesi farklılıklarının araştırılması. *Kocatepe Tıp Dergisi*, 12(3).
- Göksel, A.G. (2012). *Su sporları hizmeti sunan işletmelerde müşteri memnuniyetinin araştırılması* (yüksek lisans tezi). Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

- Greenwell, T. C., Fink, J. S., ve Pastore, D. L. (2004). Perceptions of the Service Experience: Using Demographic and Psychographic Variables to Identify Customer Segments, *Sport Marketing Quarterly*, 11(4), 233-241.
- Howat, G., ve Crilley, G., (2011). Customers service quality, satisfaction, and operational performance: A proposed model for Australian public aquatic centers, *Annals of Leisure Research*, 10(2), 168-195.
- Kangal, A. (2009). *Üniversite yaşam kalitesi ölçeğinin özelliklerinin incelenmesi ve Türk üniversite öğrencilerine uygulanması* (yüksek lisans tezi) Akdeniz Üniversitesi. Antalya
- Karayol, M., Turhan, M. Ö., Ünver, R., ve Ergenekon, B. (2020). Fitness salonlarını kullanan bireylerin müşteri memnuniyet durumlarının incelenmesi, *Turkish Studies - Social*, 15(3), 1261-1274. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.41441>
- Memiş, U.A. (2002). *Spor tesislerinde müşteri memnuniyeti* (yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karayol, M., Turhan, M. Ö., Ünver, R., ve Ergenekon, B. (2020). Fitness salonlarını kullanan bireylerin müşteri memnuniyet durumlarının incelenmesi. *Turkish Studies-Social Science*, 15(3), 1261-1274.
- Müezzinoğlu, T. (2004). *Yaşam kalitesi*. Üroonkoloji Derneği, Manisa; Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi, Üroloji Anabilim Dalı.
- Oliver, R. L. (1980). A cognitive model of the antecedent and consequences of satisfaction decisions. *Journal of Marketing Research*. 17, 460-469
- Optik, N. (2004). *Life and life quality in the nursing home, Muğla example*. Muğla University Publications. Muğla, 21.
- Perim, A. (2007). *Trakya Üniversitesi eğitim, araştırma ve uygulama hastanesinde çalışan hemşirelerin kaliteli yaşam algısının belirlenmesi* (yüksek lisans tezi). Trakya Üniversitesi. Edirne
- Pizam, A. ve Ellis, T. (1999). Customer satisfaction and its measurement in hospitality enterprises. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 11(7), 326-339.
- Sabırlı, T.N. (2018). *Belediyelerin sunduğu rekreasyonel spor hizmetlerinden yararlanan tüketicilerin hizmet kalitesi ve tatmin düzeylerinin incelenmesi* (doktora tezi). Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Saraç, Y. (2018). *Kamuya ait spor işletmelerinden hizmet alan bireylerin memnuniyetini etkileyen faktörlerin incelenmesi (Beylikdüzü Belediyesi örneği)*. (yüksek lisans tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sevilmiş, A. (2015). *Hizmet odaklı spor işletmelerinde dış müşteri memnuniyetini etkileyen faktörlerin belirlenmesi* (yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Sunay H. (2009). *Üniversite spor yöneticiliği eğitiminin Ankara ili spor kamuoyu tarafından algılanma düzeyleri üzerine bir araştırma*. Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4.
- Süllüoğlu, O. (2018). *Fitness Center'lardaki hizmet kalitesinin müşteri memnuniyeti üzerindeki etkisi*. (yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tekeli, İ. (2010). *Writing on daily life, life quality, and localization*. Tarih Vakfı Yurt Yayınları (History Association Yurt Publications), İstanbul, 84.
- Theodorakis, N., Alexandris, K., Rodriguez, P., ve Sarmiento, P. J. (2004). Measuring customer satisfaction in the context of health clubs in Portugal. *International Sports Journal*, Winter, 44-53.
- Uslu, S., ve Yıldırım, M. (2021). Spor işletmelerinde müşteri memnuniyetinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, *Yönetim ve Organizasyon Özel Sayısı*, 1448-1483. DOI: 10.26466/opus.899522.
- WHO, World Health Organization Quality of Life Group. (1998). Development of the world health organization whoqol-bref quality of life assessment. *psychological medicine*, 28(03), 551-558.
- Yıkılmaz, H. (2019). *Yüzme havuzu kullanıcılarının memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi ve yaşam kalitelerinin incelenmesi*, (yüksek lisans tezi), Yozgat Bozok Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yozgat.
- Yıldırım M., (2018) Spor tesislerinden yararlanan kişilerin tesislerden memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi, *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(25), 354-355.

Yıldırım, M., (2017). Spor tesisleri müşteri memnuniyeti ölçeği geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlık Çalışması, 21. *Yüzyılda Eğitim ve Toplum, Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(16), 157-176.

Bu eser [Creative Commons Atf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.